

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Mittetulundusühing Peipsi Ääre Selts
Põhja-Peipsi
Alajõe küla
Alutaguse vald
41001 Ida-Viru maakond
Registrikood: 80295587

VAIDEOTSUS

24.10.2024

nr 11.2-57/24/1349

Tuginedes perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS2021_2027) § 32 lõigetele 3 ja 4, regionaalministri 24.10.2023 määruse nr 73 „Toetuse andmise tingimused ning kord toetusskeemis „Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks““ (edaspidi *meetme määrus*) §-le 36 ning haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) §-le 73 ja 85 punktile 4, **Riigi Tugiteenuste Keskus** (edaspidi ka *RTK* või *vaide lahendaja*)

otsustab:

- 1) **jätta Mittetulundusühingu Peipsi Ääre Selts 09.09.2024 esitatud vaie rahuldamata ja Riigi Tugiteenuste Keskuse 21.08.2024 otsus nr 11.2-57/24/972 kehtetuks tunnistamata.**

Vaideotsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 47 lõike 2 kohaselt 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest.

1. Vaide läbivaatamise alus ning vaide esitaja taotlus

ÜSS2021_2027 § 32 lg 3 ja 4, HMS § 73 ning meetme määruse § 25 alusel vaatas RTK läbi Mittetulundusühingu Peipsi Ääre Selts (edaspidi ka *taotleja* või *vaide esitaja*) esitatud vaide RTK 21.08.2024 otsusele nr 11.2-57/24/972 taotluse rahuldamata jätmise kohta (edaspidi *vaidlustatud otsus* või *otsus*) projekti nr 2021-2027.6.01.24-0356 „Pagari kogukonna kaasamiskeskus“ (edaspidi *projekt*) rahastamiseks.

Vaide esitaja esitas 09.09.2024 RTK-le vaide, milles palub tunnistada vaidlustatud otsus täielikult kehtetuks ning viia läbi uus ning objektiivne hindamine.

Samuti palub vaide esitaja kontrollida Eesti Kunstiakadeemia Sihtasutuse, Lastekaitse Liidu ja Sihtasutuse Aidu Veespordikeskus projektide vastavust meetme määrusele.

2. Asjaolud

Taotleja esitas RTK-le taotluse projekti rahastamiseks ning taotletava toetuse summa 519 216,72 euro järgi on tegemist suurprojektiga meetme määruse § 12 lg 1 p 3 tähenduses.

RTK kontrollis taotleja ning taotluse vastavust meetme määruse § 9 ja § 10 sätestatud nõuetele ning tunnistas meetme määruse § 13 alusel taotleja ja projekti nõuetele vastavaks. Hindamiskomisjon hindas valikukriteeriumit 1 - kaalutud keskmisega 1,67, valikukriteeriumit 2 - kaalutud keskmisega 3,33, valikukriteeriumit 3 - kaalutud keskmisega 1,67 ning valikukriteeriumit 4 - kaalutud keskmisega 3,67. Arvestades valikukriteeriumide osakaale, sai taotlus koondhindeks 2,20. Meetme määruse § 22 lg 4 kohaselt pidi taotluse rahuldamiseks olema taotluse koondhinne vähemalt 2,75 ja iga kriteeriumi hinne vähemalt 2.

Eeltoodust tulenevalt ning meetme määruse § 24 lg 1 ja Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused” § 8 lg 2 p 4 alusel jättis RTK taotluse rahuldamata.

3. Vaide põhjendused

Vaide asjaoludest nähtub, et vaide esitaja on seadnud kahtluse alla vaidlustatud otsuse kui haldusakti õiguspärasuse, kuivõrd leiab, et RTK ei ole meetme määruse alusel projekti hinnanud. Vaide esitaja leiab, et hindamiskomisjon ei ole vaide esitaja taotlust läbi lugenud. Vaide esitaja seisukohalt on RTK-l õigus, kuid samas ka kohustust hinnata kõiki toetustaotluse asjaolusid igakülgsest ja objektiivselt koostoimes haldusmenetluse seaduse (HMS) §-des 5 ja 6 sätestatud tõhususe põhimõttega ja uurimispõhimõttega. Teostatud ei ole uurimispõhimõtte kohast hindamist. Vaide esitaja on seisukohal, et hindamiskomisjoni ei ole tutvunud projekti sisuga. Lähtuvalt eelnevast leiab vaide esitaja, et toetuse taotlust on hinnatud ebaõigesti järgmistel põhjustel:

Valikukriteeriumis 1 on vaide esitaja seisukohal, et taotlus vastab meetme määruse § 4 lg 1 ja lg 2 nõuetele. Vaide esitaja seisukohalt panustab projekt kliimanetraalsele majandusele üleminekut, pakkudes sihtpiirkonna elanikele võimalust kodanikualgatuste toetamise kaudu üleminekuprotsessi mõtestada, samuti luua sellele positiivset tähendust ning selles osaleda. Projekt on hõlmatud kõigis mõjuvaldkondades – sotsiaalne, tööhõivealane, majanduslik, kui ka keskkonnaalane. Vaide esitaja seisukohalt on hindamiskomisjon valesti hinnanud, kuna taotluses ei ole kuskil viidatud sellele, et vastava projekti raames rajatakse karavanipark. Seega on hindajad jätnud tähelepanuta projekti keskse eesmärgi ja selle vastavuse määruse nõuetele, mistõttu hinnang ei ole kohane.

Valikukriteeriumi 3 osas märgib vaide esitaja, et nimetatud hinnangut ei ole piisavalt põhjendatud või ei vasta tegelikele faktilistele asjaoludele. Samuti ei ole võimalik aru saada hindamiskomisjoni seisukohast, et projekti eesmärgipüstitus on üldiselt põhjendatud, sekkumisloogika arusaadav, kuid seos õiglase ülemineku fondi (edaspidi ka ÕÜF) väljakutsetega nõrk. Vaide esitaja ei nõustu hindamiskomisjoni seisukohaga, et taotluses ei ole piisavalt kirjeldatud või põhjendatud, mis on see probleem, mida soovitakse projekti tegevustega lahendada. Vaide esitaja seisukohalt on nimetatud seisukoht subjektiivne ja jääb arusaamatuks, millise standardi või objektiivselt mõõdetava kriteeriumiga hindab komisjon seost ÕÜF-ga nõrgaks ja kirjeldust ebapiisavaks ning milline peaks olema tugev seos ja piisav kirjeldus.

Vaide esitaja seisukohalt on projekti sekkumisloogika taotluses selgelt esitatud ja tugineb kohaliku kogukonna vajaduse analüüsile. Projekti "Pagari kogukonna kaasamiskeskus" peamine eesmärk on luua kogukonnakeskus, mis edendab majanduslikku elujõulisust, kultuuripärandi säilitamist ja keskkonnateadlikkust. Kaugem siht on parandada kohalike elanike elukvaliteeti, suurendada

piirkonna atraktiivsust külastajatele ja investoritele ning toetada piirkonna jätkusuutlikku arengut. Samuti ei pea iga projektiga lahendama üleriiklike probleeme, see ei ole meetme eesmärk.

4. RTK seisukohad

Vastavalt STS § 51 lõikele 1 ning kooskõlas HMS §-ga 83 kontrollitakse vaiet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele. RTK selgitab, et projektitaotluse hindamistulemuse õiguspärasuse kontrolli vaidemenetluses on piiratud hõlmates üksnes kontrolli, kas haldusakti andmine on kooskõlas õigusnormide ja õiguse üldpõhimõtetega, vastab õiguslikule alusele ning kas hindamises esineb ilmselge diskretsiooniviga. Otsuse õiguspärasuse kontrollis ei vii RTK läbi projekti uut hindamist.

Vaidest nähtuvalt vaidlustab vaide esitaja valikukriteeriumide 1 ja 3 hinnanguid, mistõttu käsitleb RTK järgnevalt üksnes kõnealustes kriteeriumides antud hindeid ja põhjendusi.

Taotluse mitterahuldamise otsuse lisaks on väljavõtte vaide esitaja projekti hindamisest, kus on kajastatud iga valikukriteeriumi lõikes hinded ning hinnete põhjendused. RTK peab oluliseks märkida, et projekte hindavad meetme määruse § 21 lg 1 ja 2 alusel hindamiskomisjoni liikmed. Hindamiskomisjoni koosseisu on kooskõlastanud Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning komisjoni koosseis on tehtud avalikuks RTK veebilehel. Hindamiskomisjoni liikmetel peab olema teadmisi ja kogemusi sihtpiirkonna arendamise kohta ning eelnev projektide hindamise kogemus. Vähemalt üks hindamiskomisjoni liige peab esindama Ida-Viru maakonnas tegutsevat organisatsiooni. Hindamiskomisjon on RTK-st sõltumatu ning tuginevad oma tegevuses meetme määrusele ja hindamisjuhendile. Seega hindas projekti hindamiskomisjon, mistõttu ei ole RTK-l alust hindamiskomisjoni tööd ning projektile antud hindeid kahtluse alla seada. RTK ei ole pädev hindama hindamiskomisjoni poolt antud seisukohti.

Eestis väljakujunenud õiguspraktika kohaselt ei saa vaide lahendaja kontrollida sisuliselt taotlust hinnanud ekspertide põhjendusi, vaid üksnes menetluskorra järgimist ja motiveerimiskohustuse täitmist. Riigikohtu halduskolleegium on 12.05.2008 kohtuotsuses nr 3-3-1-18-08 märkinud, et „sisult hinnanguliste otsustuste puhul on oluline küll motivatsiooni olemasolu, kuid selliste otsustuste omapärast tingitult ei ole motiivid täitevvõimu või kohtu poolt sisuliselt kontrollitavad. Motivatsioonist saab tuleneda otsustuse õigusvastasus vaid juhul, kui selgub, et lähtutud on asjakohatutest ja täiesti sobimatutest kaalutlustest“. Eelkirjeldatud kohtupraktikale tuginedes on Riigikohus teinud 15.10.2020 otsuse haldusasjas nr 3-18-121, kus ütleb, et „kohus ei saa kontrollida hindamisotsuste sisulist põhjendatust ega otstarbekust, vaid võib võtta seisukoha üksnes menetluskorra ja kaalumisreeglite järgimise ning põhjendamiskohustuse täitmise kohta ning kordab varasemat, et kohtul on võimalik hindamise sisuline õigusvastasus kindlaks teha vaid juhul, kui punktid on kehtivate hindamiskriteeriumidega ja juhtumi asjaoludega ilmselges vastuolus. See tähendab sedavõrd tõsist vastuolu, mis on selge ilma põhjendusteta“.

Kuigi RTK ei saa vaide lahendamisel hinnata hindamiskomisjoni poolt taotlusele antud koondhinne sisulist põhjendatust, saab ta siiski kontrollida lähtudes HMS §-st 54, kas hindamiskomisjon on taotlusele hindepunktide andmisel lähtunud taotlusest ja hindamismetoodikast ning kas maksimum hindepunktist madalama hindepunkti andmisel on hindamiskomisjon oma hinnangut põhjendanud, sh kas põhjendus on proportsionaalne ja kaalutlusvigadeta. RTK võib saata taotluse hindamiskomisjonile uuesti hindamiseks vaid juhul, kui hindamiskomisjon ei ole lähtunud taotluse hindamisel hindamismetoodikast või taotluses esitatud andmetest või on jätnud ühes või mitmes valikukriteeriumis maksimum hindepunktidest madalamate hindepunktide andmise põhjendamata või ei ole antud põhjendus proportsionaalne või sisaldab kaalutlusvigu.

Meetme taotluste hindamisel lähtub hindamiskomisjon § 22 lg 2 alusel kinnitatud valikumetoodikast. Valikumetoodikas on toodud valikukriteeriumide osakaalud, valikukriteeriumi

täpsem kirjeldus ning hindamine. Taotlusi hinnatakse 4 valikukriteeriumi alusel skaalal 0-4. Hindamisel valitakse hinne, mille kirjelduses enamik aspekte vastab projektis esinevatele asjaoludele. Hinne 3 valitakse juhul kui projektis kirjeldatud asjaolud sobituvad sisult hinde 4 kirjelduses toodud aspektide ja hinde 2 kirjelduses toodud aspektide vahele. Hinne 1 valitakse juhul kui projektis kirjeldatud asjaolud sobituvad sisult hinde 2 kirjelduses toodud aspektide ja hinde 0 kirjelduses toodud aspektide vahele.

RTK kontrollis koondhinnangus valikukriteeriumile nr 1 ja nr 3 hindamiskomisjoni poolt antud hindepunkte ning selle vastavust valikumetoodikale. Analüüsides taotluse sisu, vaides toodud põhjendusi valikukriteeriumile nr 1 ja nr 3 kohta ning nimetatud punkti hindamiskomisjoni antud hinnangut, on RTK seisukohal, et hindamiskomisjon on, andes oma hinded taotlusele, lähtunud taotluses esitatud andmetest ja valikumetoodikast. Samuti on maksimum hindepunktidest madalama hindepunkti andmisel hindamiskomisjon oma sellist hinnangut põhjendanud ning toodud põhjendused on RTK hinnangul proportsionaalsed ning kaalutusvigadeta.

RTK hinnangul ei ole vaide esitaja esitanud tõendeid, mis annaks alust asuda seisukohale, et taotlust hinnanud hindamiskomisjoni poolt toodud põhjendused on asjakohatud ja täiesti sobimatud või et need on ilmses vastuolus taotluses toodu teabega, kuivõrd tuginedes eelpool kirjeldatud kohtupraktikale, saaks ainult sellisel juhul hindamiskomisjoni hindamist õigusvastaseks lugeda. Otsusele lisatud väljavõttes on hindamiskomisjon toonud välja põhjendused koos lühiselgitustega, miks vastavas valikukriteeriumis selline lävend anti.

Vaide esitaja ei ole tõendanud, et tema taotluse hindamisel on rikutud meetme määruks ja valikumetoodikas sätestatud menetluskorda ja kaalutusreegleid. RTK rõhutab tuginedes 24.10.2008 Tartu Ringkonnakohtu lahendile nr 3-08-310, et isegi kui otsuses toodud motivatsioon ei ole täiuslik, on otsuse puhul täidetud haldusakti põhinõue, et haldusakti põhjendustest tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus ning haldusakt peab olema selge ja arusaadav. Vaidlusaluses otsuses kajastub õiguslik alus (viide õigusaktidele) ning viide koondhinnangule, mis sisaldab haldusakti faktilist alust. Seega on võimalik kontrollida, miks ja millisel õiguslikul ja faktilisel alusel on haldusakt antud.

Meetme määruks § 22 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse valikukriteeriumi nr 1 all projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, projekti mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele. Meetme määruks § 22 lg 2 alusel kehtestatud valikumetoodika kohaselt hinnatakse kriteeriumis 1 seda, kuivõrd toetust taotletav projekt on kooskõlas meetme eesmärkidega „parandada Ida-Virumaa elanikkonna sidusust ja toimetulekut kliimanetraalsele majandusele ülemineku kontekstis, pakkudes sihtpiirkonna elanikele võimalust kodanikualgatuste toetamise kaudu üleminekuprotsessi mõtestada, luua sellele positiivset tähendust ning selles osaleda“. Samuti hinnatakse seda, kuivõrd projekt panustab sihtpiirkonna võimesse tegeleda kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonna mõjudega ning kuivõrd ta panustab meetme määruks sätestatud näitajate

RTK nõustub, et projektis on esile toodud, et projekt keskendub kogukonnakeskuse loomisele. Projekti taotluses alapunktis „Olemasolev olukord ja ülevaade projekti vajalikkusest“ on kirjeldatud, et "Pagari kogukonna kaasamiskeskuse" (edaspidi ka Keskus) on loodud eesmärgiga aidata lahendada piirkonna sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme ning säilitada ja arendada kohalikku kultuuripärandit. Keskus loob kohalikke töökohti ja toetab sotsiaalset ettevõtlust ning turismi arengut. Keskus pakub kohalikele ettevõtjatele võimalust arendada oma oskusi ja luua jätkusuutlikke ettevõtteid. Pagari mõisakompleksi renoveerimine ja kultuuripärandi säilitamine tugevdavad piirkonna identiteeti ja edendavad turismi, tuues kaasa suuremat huvi ja külastajate arvu.

Samuti on projekti taotluses märgitud, et projekti raames rajatakse kaasaegne taristu, mis toetab turismi arengut ja loob piirkonnas uusi ettevõtlusvõimalusi, näiteks karavanipark ja grillimaja, mis meelitavad külastajaid ja pakuvad kohalikele uusi teenimisvõimalusi. Projekti käigus renoveeritakse ja säilitatakse Pagari mõisakompleks ning teised olulised kultuurimälestised, mis aitavad säilitada piirkonna ajaloolist ja kultuurilist identiteeti. Projekti raames rajatakse turismiobjekte ja infrastruktuuri, sealhulgas park kus saab peatuda ka karavanidega ja grillimaja, mis muudavad Pagari küla atraktiivseks sihtkohaks nii sise- kui välituristidele.

Projekti taotluse eelarve lehel on projekti tegevusteks märgitud

1. päikesepargi ja salvestite ning elektri liitumine;
2. ehitusjärelvalve, ja projekteerimine;
3. Pagari kogukonna kaasamiskeskuse ehitus (Expertline OÜ);
4. kodulehe valmistamine, ettevalmistavad tööd, projektijuhtimine, kaudsed kulud.

Hinnakalkulatsioonides, millest nelja faili nimes viidatakse, et tegemist on Pagari mõisa karavanipargile tehtud hinnapakkumisega.

Expertline OÜ poolt 02.02.2024 tehtud hinnapakkumine objektile Pagari mõisa karavani parkla, mis on aluseks eelarve lehel märgitud Pagari kogukonna kaasamiskeskuse ehitusena. Hinnapakkumises on kuludena välja toodud karavanide elektrivarustus, tualettide maja, vee – ja kanalisatsioonirajatised, grillimaja ning grilliala ja parkimiskohad koos teedega ning valgusteeviidad summas 301 960.00 eurot.

VILprojekt OÜ poolt 19.12.2023 esitatud hinnapakkumises Pagari mõisa karavaniparkla projekteerimistööd on märgitud, et need tehakse abihoonele (WC ja dušid) ja varjualune/grillimaja summas 75 884,00 eurot.

Toetudes esitatud eelarve infole ja hinnapakkumiste sisule, esitatud piltidele on RTK seisukohalt hindamiskomisjoni järeldus, et toetuse taotluse kuludest on võimalik tuletada, et projekti raames rajatakse karavanipark, WC-d, grillimaja ning parkla õige. Ekslik ja vasturääkiv on vaide esitaja seisukoht, et hindajate hinnang põhineb ebatäpsel eeldusel, kuna projektis ei ole karavanipargi rajamisega seotud tegevusi. Expertline OÜ hinnapakkumises ei selgu, kuidas nimetatud kuluread on seotud Keskuse ehitusega. Kuludena on välja toodud kulud karavanide elektrivarustusele, tualettide maja koos kanalisatsiooni ja veetrassiga, grillimaja ning grilliala koos parkimiskohtade ja teedega. Vaide esitaja ei ole esitanud täiendavad seisukohti ja tõendeid, kuidas on eelarves välja toodud kulud seotud avalikkusele suunatud Keskuse loomisega. Samuti ei ole aru saada, milline seos on nimetatud kuludel Keskuse rajamisega, kus pakutakse kohalikele elanikele ja ettevõtjatele erinevaid teenuseid nagu haridusprogrammid, noorsootöö, koolitused ja mentorlus.

Lähtuvalt eelnevast on hindamiskomisjon välja toonud, et hinnakalkulatsioonides kuludena välja toodud investeeringute tõttu (seal hulgas karavanide elektrivarustus, tualettide maja vee- ja kanalisatsioonirajatised, grillimaja, grilliala ja parkimiskohad koos teedega ning valgustusega) ei ole aru saada, kuidas on antud ala võimalik kasutada projektis kirjeldatud Keskuse tegevuste elluviimiseks.

RTK seisukohalt on oluline rõhutada, et projekti eesmärgiks ei ole eelnimetatud investeeringu elluviimine, vaid toetuse abil loodud Keskuse tegevused, mis aitaksid parandada Ida-Virumaa elanikkonna sotsiaalset sidusust ja toimetulekut kliimanetraalsele majandusele ülemineku kontekstis. Samuti hinnatakse projekti eesmärkidena, kas Keskuse tegevus panustab sotsiaalsesse, tööhõive, majanduslikku või keskkonna mõjuvaldkonda.

Projekti tulemuseks oleks Keskuse loomine, mis pakub kohalikele elanikele ja ettevõtjatele erinevaid teenuseid ja võimalusi, sealhulgas haridusprogramme, noorsootööd, koolitusi ja mentorlust. Taotluse kohaselt parandab Keskus kohalike elanike elukvaliteeti, suurendab

piirkonna atraktiivsust külastajatele ning toetab piirkonna jätkusuutlikku arengut ja majanduslikku elavnemist. Nimetatud tegevused on üldsõnaliselt ja lahti selgitamata. Taotluses puudub info, milliseid tegevusi täpsemalt planeeritakse läbi viia ning milline on nimetatud tegevuste täpsem eesmärk. Puudu on info Keskuse sisulisest tööst ja töötajatest. Keskuse tegevustest osavõtjate kaasamine ei ole taotluses piisavalt põhjalikult läbi mõeldud, osavõtjate eesmärgi saavutamine ei ole selge ja planeeritud mahus on kaheldav.

Samuti hinnatakse, milline on projekti panus meetme väljundnäitaja „osalevate organisatsioonide arv“ saavutamisse. Hindamistulemuses on kajastatud, et kaasatud on KOV rahastajana, kuid taotluses ei ole partnereid otseselt kirjeldatud. Projekti taotluses on üldsõnaliselt kirjeldatud, et kasusaajad on Ida-Virumaa elanikud (sh on esile toodud noored ja lapsed, kohalikud ettevõtjad ja teenusepakkujad, jne), samuti on tõendamata, milles seisneb Keskuse tegevusest saadav kasu kohalikule kogukonnale läbi majandusliku- sotsiaalse- kui keskkonnakasu aspekti.

Meetme määruse § 22 lg 1 p 3 kohaselt hinnatakse valikukriteeriumi 3 all projekti põhjendatust ja kuluefektiivsust. Valikumetoodika kohaselt hinnatakse selle kriteeriumi lõikes, kas projektiga ettenähtud tegevused ja lahendused on efektiivsed planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks, kas eelarve on realistlik ja mõistlik ning kas ajakava realistlik, arvestades mh tegevuste omavahelisi seoseid ja ajalist järgnevust.

Vaidlustatud otsusele lisatud hindamiskomisjoni hinnangu kohaselt sai taotlus kriteeriumis 3 hindeks 1,67 ning komisjon põhjendas antud hinnangut sellega, et: „

Projekti eesmärgipüstitus on üldiselt põhjendatud, sekkumisloogika arusaadav, kuid seos ÕÜ väljakutsetega nõrk. Taotluses ei ole piisavalt kirjeldatud või põhjendatud, mis on see probleem, mida soovitakse tegevustega lahendada. Probleemi olemus ei ole maakondliku ega üleriigilise tähtsusega, samuti mitte kogu omavalitsuse ülese tähtsusega. Projekti käigus ei renoveerita olemasolevat mõisahoonet vaid rajatakse uusi rajatise ning infrastruktuuri, seega pole ka pärandi säilitamise ja keskkonnasäästliku ehitamise osa täidetud (vana renoveerimine on alati väiksema elukaare põhise keskkonnamõjuga kui uue ehitamine). Mõisamaja jääb endiselt lagunema.

Arusaamatuks jääb, millise sihtrühma vajadustega on arvestatud. Küsimusi tekitab, kas projekt on suunatud pigem kogukonnale või turistidele. Esineb suuri küsitavusi, kas projekti tegevused on optimaalsed, võimalikest alternatiividest mõjusaimad, kooskõlas sihtgrupi, vajaduste ning ootustega. Tegevuste valik on põhjendatud. Projektis on kirjeldatud iga projekti osa planeerimisel alternatiivide kaalumist ning valitud optimaalsed lahendused.

Projekti kavandatud eelarve seotus projektiga on ebaselge või põhjendamata või ei võimalda taotluses sisalduvad andmed hinnata eelarve põhjendatust. Ebaproportsionaalselt suur osa projekti eelarvest on seotud tegevustega, mille mõju projekti eesmärkidele on väike. Projekti esitaja on MTÜ (registris alates 2009), aasta käibega ca 14 000 eurot. Oluline panustaja projekti on vald. Hinnapakumised on võetud karavnipargi rajamiseks.

Projekti tegevuste ajakava on realistlik ning arvestatud on enamuse riskidega. “

Meetme määruse seletuskirjas on välja toodud, et õiglase ülemineku fondi (edaspidi ka ÕÜF) vahenditest toetatakse lisaks majanduse ja tööjõu ümberkujundamisele ka kogukonna rohujuuretasandi algatusi. Meetme eesmärgiks on parandada Ida-Virumaa elanikkonna sidusust ja toimetulekut kliimanetraalsele majandusele ülemineku kontekstis, pakkudes sihtpiirkonna elanikele võimalust kodanikualgatuste toetamise kaudu üleminekuprotsessi mõtestada, luua sellele positiivset tähendust ning selles osaleda.

RTK ei nõustu vaide esitaja väitega, et otsuses sisalduv hinnang, et seos ÕÜF on nõrk peab olema põhjendatud standardite ja objektiivselt mõõdetavate kriteeriumitega. „Riigikohus on haldusasjas nr 3-3-1-77-12 märkinud, et hindamiskomisjoni liikmetele on jäetud hindepunktide andmisel ulatuslik hindamisruum ning sellega kaasneb kohtuliku kontrolli ahenemine. Piiratud põhjendamiskohustus ja kohtulik kontroll on sellise menetluse eripära arvestades põhiseaduspärased. Taotlejal ei ole subjektiivset õigust toetusele ning täiemahuline

põhjendamiskohustus muudaks komisjoni töö ebamõistlikult keeruliseks (p 18). Tallinna Ringkonnakohus on oma lahendis haldusasjas 3-10-3066 leidnud järgmist: „Nagu kohtuotsuseski, ei ole ka haldusaktis võimalik ega ka vajalik kirja panna kõikvõimalikud põhjendused, miks ühe või teise otsustuseni jõuti. Esitada tuleb vaid olulised, otsuse tegemiseks määravad väited.“ Seda on RTK ka teinud.

Sisutühi on vaide esitaja väide, et RTK on jätnud asjas tähtsust omavad asjaolud tähelepanuta. Samuti on sisutühi vaide esitaja väide, et RTK on omistanud asjas tähtsust omavatele asjaoludele ebaõige tähenduse. Projektis välja toodud „Pagari kogukonna kaasamiskeskuse“ sihtrühmana on märgitud nii kohalikke elanikke, kui ka ettevõtjaid. Samas on arusaamatu, millised tegevused on plaanis, et toetada piirkonna jätkusuutlikku arengut ja majanduslikku elavnemist. Projektiga planeeritakse rajada elektripark ning sellega demonstreerida päikesepargi kasutamise praktilisi eeliseid. Projekti taotluses ei ole täpsemalt selgitatud, millised on need päikesepargi kõrval pakutavad keskkonnaharidust ja praktiliste töötubade sisu ning kas need on kooskõlas sihtgruppi vajaduste ning ootustega. Finantsanalüüsis on tuludena märgitud karavanikohtade rent, telkimiskohtade rent, kauplemispäevad, loodusmatkad ja ürituste korraldamine. Seega projektis planeeritud investeeringu kulud ja projektis planeeritud tegevuste elluviimine ning eesmärkide saavutamine on nõrk. RTK rõhutab veelkord, et projekti eesmärk ei ole põhivarainvesteeringu elluviimine vaid toetuse abil rajatud Keskuse tegevused. RTK ei saa lähtuda üksnes taotleja enda määratlusest, et Keksus edendab majanduslikku elujõulisust, kultuuripärandi säilimist ja keskkonnateadlikkust, vaid peab taotluse hindamisel arvestama kogu taotlusega esitatud informatsiooni. Samuti andma hinnangu, kas projektiga ettenähtud tegevused ja lahendused on efektiivsed planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks.

Projekti taotlusest ei selgu ja on tõendamata, kuidas tagatakse projekti edukus. Projektis ei selgitada sisuliselt, millised on need täpsed Keskuse tegevused ja nende finantseerimise allikad. Esitatud ei ole taotluses viidatud detailset eelarvet, mis hõlmaks kõiki Keskuse sisulise tegevuse elluviimiseks vajalikke kulusid. Projektis on mainitud, et projekti esialgne rahastamine on kindlustatud Euroopa Liidu fondidest, riiklikest toetustest ja kohalike omavalitsuse kaasrahastusest. Millised on Keskuse täpsed sisulised tegevused ja maksumus, ei ole tõendatud. Taotluses ei ole selgitatud päikesepargist toodetava elektri kasutamist muul viisil, kui sellega demonstreeritakse taastuvusenergia kasutamise eeliseid, mis julgustavad kohalikke elanikke ning ettevõtteid võtma kasutusele keskkonnasäästlikke praktikaid.

Projekti eelarve seotus Keskusega on ebaselge ja ka põhjendamata osas, mis puudutab kulusid, mis ei ole otseselt vajalikud Keskuse tööks või ei võimalda hinnata, kas nimetatud kulud aitaks Keskuse eesmärke saavutada. Näiteks kulud grillialale ja karavanide elektrivarustusele jne.

Lisaks on vaide esitaja palunud kontrollida Eesti Kunstiakadeemia Sihtasutuse, Lastekaitse Liidu ja Sihtasutuse Aidu Veespordikeskus projektide vastavust meetme määrusele ning hindamise objektiivsust. Vaide esitaja seisukohalt eksisteerib oluline kahtlus, et nimetatud projektid ei vasta nõuetele.

Haldusmenetluse seaduse § 85 sätestab haldusorgani volitused vaide läbivaatamisel ning mitte ükski seal ammendavast loetelust ei võimalda rahuldada vaide esitaja taotlust kontrollida nimetatud projekte. Samuti ei näe haldusmenetluse seadus § 71 lg 1 ette võimalust, et väidet võiks esitada isik, keda haldusakt ei puuduta, s.t vaiet ei ole võimalik esitada kellegi kolmanda isiku huvides või lihtsalt objektiivse õiguspärasuse kaitsmiseks õiguskorras.

Eeltoodust tulenevalt on RTK seisukohal, et otsus on HMS § 54 mõttes õiguspärane ning jätab eeltoodud põhjendusel vaide rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmo Merila
peadirektori asetäitja

Koostaja: Marliis Elling
663 1864
marliis.elling@rtk.ee